

Emakakaelavähki on võimalik ennetada

26. jaanuar 2021

Emakakaelavähi sõeluuringule kutsutakse naised vanuses 30-65 eluaastat. Alates 2021. aastast on sõeluuringud tasuta ka neile, kellel ei ole ravikindlustust. Kahjuks jõuab aastas uuringutele ainult 50% kutsutud naistest. Eestis saab aastas ligikaudu 150-170 naist emakakaelavähi diagnoosi.

Sellest aastast viiakse sõeluuringu esmase testina läbi HPV-test ja vajadusel tehakse samast analüüsimaterjalist vedelikul põhinev PAP-test. Ida-Tallinna Keskhaigla naistearsti dr Külli Erlangi sõnul leitakse nende analüüsidega üles vähieelsed muutused emakakaela rakkudes ning on võimalik rakendada õigeaegset ravi. „Mida varem vähieelsed muutused või ka vähimuutused emakakaelal avastatakse, seda paremad on ravitulemused,“ lisas dr Erlang.

Emakakaelavähil ei ole algstaadiumis sümptomeid, mida naine ise saaks jälgida. Vähi arendedes aga võivad esineda erinevad sümptomid: veritsus tupest, halvalõhnaline voolus, väga vererohked ja kaua kestvad menstruatsioonid, suguelujärgne veritsus, kaugele arenenud juhtudel ka valud.

Erinevalt teistest vähkkasvajatest, on emakakaela vähi puhul teada selle tekitajad – inimese papilloomiviiruse (HPV – Human Papilloma Virus) kõrge riskiga viirusetüved. Need viirused levivad inimeselt inimesele nahk-nahakontakti kaudu ja sugulisel teel. „80% inimestest nakatuvad elu jooksul mõne HPV tüvega ning enamasti paranetakse neist kahe aasta jooksul. Inimese papilloomiviirusega on leitud seost ka mõningate teiste kasvujate tekkega, mida esineb ka meestel,“ kommenteeris dr Erlang.

Kõrge riskiga HPV-sse nakatumist on võimalik vältida vaktsineerimisega. Emakakaelavähi ennetusmeetmena vaktsineeritakse Eestis riikliku vaktsineerimiskava alusel HPV-vastase vaktsiiniga 12- aastaseid tütarlapsi tasuta. See hoiab ära HPV püsiva nakkuse ning sellest põhjustatud vähieelsed seisundid ja kasvujad 85-95% juhtudel. Mujal maailmas on vaktsineerimiskogemust juba üle kümne aasta ja märgata on ka selle efektiivsust – naistel on HPV-st tingitud emakakaela muutused märgatavalt vähenenud.

Iga naine saab iseenda ja oma tütarde tervise eest hoolt kanda juba täna – õigeaegne osalemine sõeluuringutel ja tütarlaste vaktsineerimine on tänapäeval kõige tõhusamad viisid vältimaks haigestumist emakakaela vähki.

Ida-Tallinna Keskhaigla naistekliinikus saab emakakaelavähi sõeluuringule registreerida telefonil 666 1900 või digiregistratuuris ipatsient.ee

2021. aastal on sõeluuringule kutsutud naised sünniaastaga 1956, 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986 ja 1991.

Sõeluuringul osalemine on kõigile naistele tasuta (sh ravikindlustamata isikutele).